

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα 1-6-1998

Αριθ. Γνωμ. 6

Προς

Το Υπουργείο Δημοσίας Τάξεως,
Ελληνική Αστυνομία,
Κλάδος Διοικητικής Υποστήριξης
Διεύθυνση Μελετών,
Τμήμα 3ο Νομικών Υποθέσεων.

**ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ: κ.κ.Εισαγγελείς Εφε-
τών, προκειμένου να γνωστοποιήσουν
το περιεχόμενό της στους Εισαγγε-
λείς Πρωτοδικών της περιφέρειας των**

Με το υπ'αριθμ. 3021/8/1α'/1997 έγγραφό σας μας
τέθηκαν τα ερωτήματα:

α) Σε ποιές περιπτώσεις τα αρμόδια αστυνομικά όργανα,
ως γενικοί προανακριτικοί υπάλληλοι, πρέπει να επιλαμβάνονται
της διενέργειας προανακρίσεως για τα εγκλήματα εν γένει
(αυτεπαγγέλτως ή κατ'έγκληση διωκόμενα), που διαπράττονται
εντός του χώρου των φυλακών και

β) ποιός πρέπει, σε περίπτωση αποδράσεως κρατουμένου
από τους χώρους των φυλακών (άρθ. 173 Π.Κ.), να επιλαμβάνεται
της σχετικής προανακρίσεως, ο Διευθυντής της Φυλακής ή η
Αστυνομική Αρχή και αν η αποπειρα ή το τετελεσμένο
του εγκλήματος αυτού ασκεί επιρροή στην

αρμοδιότητα για την διενέργεια της προανακρίσεως.

Σε σχέση με τα ζητήματα που τίθενται με τα ερωτήματα αυτά εκθέτω τα κατωτέρω:

Κατά την παρ. 1 του άρθρου 33 του ΚΠΔ, που αναφέρεται στους γενικούς προανακριτικούς υπαλλήλους, η προανάκριση και η προκαταρκτική εξέταση, γίνονται ύστερα από παραγγελία του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών και υπό την διεύθυνσή του α)..... β) από τους βαθμοφόρους της Χωρ/κης, που έχουν βαθμό τουλάχιστον υπενωμοτάρχου, και γ) από τους αστυνομικούς υπαλλήλους, που έχουν βαθμό τουλάχιστον υπαρχιφύλακα. Τέτοιοι βαθμοφόροι της Ελληνικής Αστυνομίας είναι σήμερα, μετά την ενοποίηση των δύο αστυνομικών σωμάτων, οι έχοντες βαθμό τουλάχιστον αρχιφύλακα ("άρθρο 13 παρ. 1 σε συνδ. με τα άρθρα 22 και 23 του Ν. 1481/1984" Οργανισμός Υπουργείου Δημόσιας Τάξης).

Εξάλλου κατά το άρθρο 34 του ΚΠΔ, που αναφέρεται στους ειδικούς προανακριτικούς υπαλλήλους, η προανάκριση ορισμένων εγκλημάτων γίνεται και από τους Δημοσίους υπαλλήλους για τους οποίους προβλέπουν ειδικοί νόμοι πάντοτε υπό την διεύθυνση και την εποπτεία του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών.

Περαιτέρω, κατά την παρ. 1 του άρθρου 102 του Ν.1851/1989 "Κώδικας Βασικών κανόνων για την μεταχείριση των κρατουμένων και άλλες διατάξεις" ο Διευθυντής προϊσταται των υπηρεσιών του καταστήματος κράτησης για την ομαλή λειτουργία του και ασκεί καθήκοντα ειδικού

ανακριτικού υπάλληλου κατά το άρθρο 34 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για τις αξιοποιινες πράξεις, που τελούνται στο χώρο του καταστήματος. Τέλος, κατά την παρ. 1 του άρθρου 243 του ΚΠΔ, η προανάκριση ενεργείται από οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο μετά από γραπτή παραγγελία του Εισαγγελέα κατά δε την παρ. 2 του ίδιου άρθρου (243) αν από την αναβολή απειλείται άμεσος κίνδυνος ή αν πρόκειται για αυτόφωρο κακούργημα ή πλημμέλημα, τότε όλοι οι κατά το άρθρο 33 ανακριτικοί υπάλληλοι είναι υποχρεωμένοι να επιχειρούν όλες τις προανακριτικές πράξεις, που είναι αναγκαίες για να βεβαιωθεί η πράξη και να ανακαλυφθεί ο δράστης, έστω και χωρίς προηγούμενη παραγγελία του Εισαγγελέα. Στην περίπτωση αυτή ειδοποιούν τον Εισαγγελέα με το ταχύτερο μέσο και του υποβάλλουν χωρίς χρονοτριβή τις εκθέσεις που συντάχθηκαν. Ο Εισαγγελέας, αφού πάρει τις εκθέσεις κάνει τις περαιτέρω ενέργειες, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στα άρθρα 43 κ.ε.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των ανωτέρω άρθρων προκύπτουν τα ακόλουθα:

α. Οι γενικοί προανακριτικοί υπάλληλοι, μεταξύ των οποίων είναι και οι βαθμοφόροι της Ελληνικής Αστυνομίας που έχουν βαθμό τουλάχιστον αρχιφύλακα, έχουν αρμοδιότητα να ενεργήσουν προανάκριση για όλα τα εγκλήματα.

β. Οι ειδικοί προανακριτικοί υπάλληλοι, όπως είναι και ο Διευθυντής του καταστήματος κρατήσεως

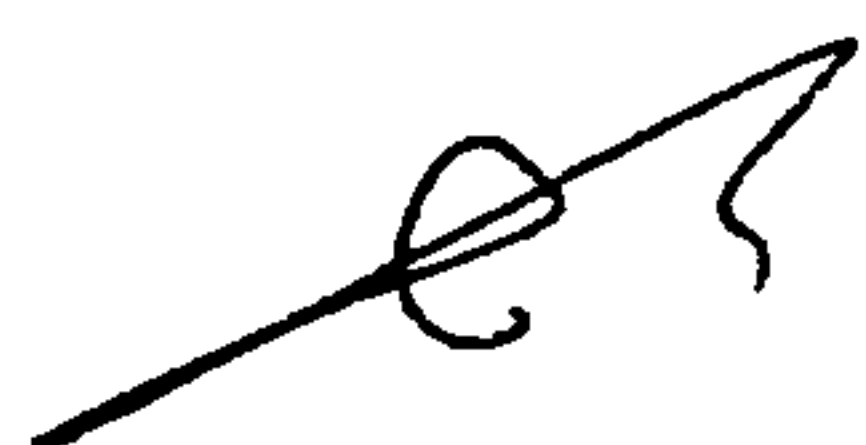
(φυλάκης) για τα εγκλήματα που διαπραττονται στο χώρο του καταστήματος, έχουν αρμοδιότητα να ενεργήσουν προανάκριση μόνο για ορισμένα εγκλήματα, που ορίζουν ειδικοί νομοί.

γ. Η αρμοδιότητα των ειδικών προανακριτικών υπαλλήλων για διενέργεια προανακρίσεως σε ορισμένα εγκλήματα δεν αποκλείει την παράλληλη αρμοδιότητα των Γενικών προανακριτικών υπαλλήλων να ενεργήσουν προανάκριση και στα εγκλήματα αυτά. Τούτο συνάγεται σαφώς από τη διατύπωση της διατάξεως του άρθρου 34 του ΚΠΔ, κατά την οποία χρησιμοποιείται ο συμπλεκτικός σύνδεσμος "και", προκειμένου να ορισθεί η αρμοδιότητα των ειδικών προανακριτικών υπαλλήλων για διενέργεια προανακρίσεως σε ορισμένα εγκλήματα.

δ. Τόσο οι γενικοί όσο και οι ειδικοί προανακριτικοί υπάλληλοι ενεργούν κατ'αρχήν προανάκριση μετά από έγγραφη παραγγελία του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών.

ε. Σε δύο (2) όμως περιπτώσεις κατ'εξαίρεση οι προανακριτικοί υπάλληλοι (γενικοί και ειδικοί) μπορούν αλλά και υποχρεούνται να ενεργήσουν προανάκριση χωρίς προηγούμενη παραγγελία του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών ήτοι:

1) Όταν πρόκειται για αυτόφωρο κακούργημα ή Πλημμέλημα και 2) Όταν επίκειται από την αναβολή κατά την κρίση τους κίνδυνος να ματαιωθεί ή να δυσχερανθεί η βεβαίωση του διαπραχθέντος εγκλήματος ή η

ανακάλυψη του δράστου, οπότε οφείλουν να ειδοποιηθούν αμέσως τον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, και

στ'. Αν για το ίδιο εγκλήμα επιληφθούν της προανακρίσεως περισσότεροι προανακριτικοί υπάλληλοι, που υπόκεινται στον ίδιο Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, όπως π.χ. ένας γενικός και ένας ειδικός προανακριτικός υπάλληλος, επέρχεται μεταξύ αυτών σύγκρουση αρμοδιότητας, η οποία αίρεται από τον εν λόγω Εισαγγελέα, ο οποίος έχει, δυνάμει των άρθρων 31 παρ. 1, 33 παρ. 1 και 34 του ΚΠΔ, το δικαίωμα διευθύνσεως της προανακρίσεως. (Μπουροπούλου ερμ. ΚΠΔ, τόμος 1ος, εκδ. 2η, 1957, υπό το άρθρο 132, σελ.195).

Βάσει των ανωτέρω η γνώμη μου στα ως άνω ερωτήματα είναι η ακόλουθη:

Α) Οι με βαθμό τουλάχιστο αρχιφύλακα Αστυνομικοί, ως γενικοί προανακριτικοί υπάλληλοι, μπορούν αλλά και υποχρεούνται να ενεργούν προανάκριση και για τα εγκλήματα που διαπράττονται μέσα στο χώρο των καταστημάτων κρατήσεως (φυλακών) στις εξής περιπτώσεις:

α) Όταν υπάρχει σχετική γραπτή παραγγελία του αρμοδίου Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών προς αυτούς (άρθρο 243 παρ. 1 του ΚΠΔ) και

β) αυτεπαγγέλτως, ήτοι χωρίς προηγούμενη παραγγελία του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, 1) όταν πρόκειται για αυτόφωρο κακούργημα ή πλημμέλημα και 2) όταν από την αναβολή επίκειται κατά την κρίση τους κίνδυνος να ματαιωθεί ή δυσχερανθεί η βεβαίωση του

τελεσθέντος εγκλήματος ή η ανακάλυψη του δράστου, οπότε υποχρεούνται να ειδοποιηθούν άμεσα τον αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών (άρθρο 243 παρ. 2 του ΚΠΔ).

Για τα εγκλήματα όμως αυτά που διαπράττονται μέσα στο χώρο της φυλακής, είναι δυνατόν λόγω της παραλληλης αρμοδιότητας που έχουν να επιληφθούν αυτεπαγγέλτως (χωρίς προηγούμενη σχετική παραγγελία του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών) τόσο οι Αστυνομικοί, ως γενικοί προανακριτικοί υπάλληλοι, όσο και ο Διευθυντής της φυλακής, ως ειδικός προανακριτικός υπάλληλος, οπότε θα δημιουργηθεί μεταξύ αυτών σύγκρουση αρμοδιότητας, η οποία θα αρθεί με σχετική παραγγελία από τον Διευθύνοντα την προανάκριση Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, στον οποίο υπόκεινται αμφότεροι οι επιληφθέντες προανακριτικοί υπάλληλοι.

Β. Τα ίδια ισχύουν και για το έγκλημα της αποδράσεως κρατούμενου από χώρο των φυλακών είτε πρόκειται για τετελεσμένο είτε για απόπειρα αυτού. Και στην περίπτωση δηλ. αυτή, μπορεί, λόγω της παράλληλης αρμοδιότητας που έχουν, να επιληφθούν αυτεπαγγέλτως της προανακρίσεως τόσο οι Αστυνομικοί όσο και ο Διευθυντής της φυλακής, οπότε θα δημιουργηθεί μεταξύ των σύγκρουση αρμοδιότητας, την οποία θα άρει με σχετική παραγγελία ο διευθύνων την προανάκριση Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών, στον οποίον υπόκεινται αμφότεροι οι επιληφθέντες της προανακρίσεως προανακριτικοί υπάλληλοι.

Στην περίπτωση όμως της αποδράσεως κρατούμενου

(άρθρο 173 Π.Κ.) ή της ελευθέρωσης φυλακισμένου (άρθρο 172 Π.Κ.) από το χώρο της φυλακής ο διευθύνων την προανάκριση Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του και να σταθμίζει το ενδεχόμενο να υπάρχει ανάμιξη υπαλλήλων της φυλακής στην απόδραση ή την ελευθέρωση του φυλακισμένου, ώστε η σχετική παραγγελία του για την διενέργεια της προανακρίσεως από προανακριτικό υπάλληλο (άρθρο 243 παρ. 1 ΚΠΔ) ή για τη συνέχιση αυτής από τον ένα εκ των πλειόνων αυτεπαγγέλτως επιληφθέντων προανακριτικών υπαλλήλων, αν υπάρχει σύγκρουση αρμοδιότητας μεταξύ γενικού και ειδικού προανακριτικού υπαλλήλου (άρθρο 243 παρ. 2 ΚΠΔ), να διασφαλίζει το αδιάβλητο της προανακρίσεως και το κύρος του Διευθυντού της φυλακής.-

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Αθανάσιος Ανδρεουλάκος

B.M.